

		<p>א-ד: איסורי "לא תספו", "לא תגרעו"; הדבקות בה'.</p> <p>ה-ח: ייחודו וגדולתו של עם ישראל המקורב לקב"ה: בחוקי התורה ובמשפטיה, ובתפילה - "בכל קראנו אליו".</p> <p>ט-מ: קריאת הציווי בפסוק ט: "הַשְׁמֵר לְךָ וְשָׁמַר נְפִשְׁךָ מֵאֵד וְעַד אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ", והסבר כללי של המשך הפסוקים – מהם "הַדְּבָרִים" שאסור לשכוח ושאותם יש להנחיל מדור לדור? זכרון מעמד הר סיני: זכרון מתן התורה מאת ה' בסיני, והזכרון כי היתה התגלות ישירה מאת ה' ללא פסל או תמונה ("לא ראיתם כל תמונה"). בנוסף, זכרון המעמד המופלא וניסי יציאת מצרים, שהם ביטוי שיא לקשר המיוחד של עם ישראל עם הקב"ה, יחזק את העם בזמן גלות ומשבר - לשוב בתשובה.</p> <p>מא-מח: ערי מקלט; פסוקי סיכום</p>	<p>פס' ב: "לא תספור" דוגמאות לאיסור</p>	<p>ספר יהושע) ולדון במשמעות החיזוק ליהושע על ידי משה בזמן זה.</p> <p>"לא תספו" ו"לא תגרעו ממנו" אפשר לכלול את שתי המצוות בטעם אחד, והוא: היחס אל תורת ה' כתורה שלמה, שאין בה מקום להתערבות ושינוי מדעתו של האדם, כדברי הרמב"ם, הלכות יסודי התורה פרק ט: "דבר ברור ומפורש בתורה, שהיא מצוה עומדת לעולם ולעולמי עולמים: אין לה לא שינוי ולא גרעון ולא תוספת". המפרשים התייחסו גם לאופי המיוחד של כל אחד מן האיסורים. "לא תגרעו" מתקשר למצוות שעלול אדם לחשוב שטעמם התבטל, ולא היא! יש לדבוק בתורת ה' התמימה בכל דור. בענין "לא תספו" נאמרו מספר טעמים כאשר הידוע הוא על פי דברי רבותינו במסכת סנהדרין (כט). "כל המוסיף – גורע", שכיון ששינה את התבנית השלמה והמוחלטת של מצוות התורה, והוסיף עליהן, עלול גם לנטות לכיוון השני, ולגרוע.</p> <p>בתלמוד הירושלמי (מגילה פ"א) מובא: "מאה ושמונים נביאים עמדו להם לישראל ולא פחתו ולא הוסיפו על מה שכתוב בתורה אפילו אות אחת חוץ ממקרא מגילה". (הגמרא מבארת כי למקרא מגילה מצאו סמך מן התורה).</p> <p>פס' ה-ח: ניתן לאתר את הביטוי החוזר שלש פעמים בפסוקים: "גוי הגדול" (גוי=עם), ולהציב בלוח את שבחי "הגוי הגדול" הנאמרים מפי התורה ומפי העמים. במה הוא "גדול"? פסוקים אלו מדגישים את המעלה המיוחדת של עם ישראל: בתורתו, בחוקיו ובקרבתו לה' - בתפילה.</p> <p>בתחילת הלכות ראש השנה מביא הטור את דברי הירושלמי על הפסוקים שלנו: "כתיב כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קוראנו אליו. אי זו אומה כאומה הזאת?! בנוהג שבעולם אדם יודע שיש לו דין, לובש שחורים ומתעטף שחורים ומגדל זקנו שאינו יודע היאך דינו יוצא, אבל ישראל אינן כן, אלא לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחים זקנם ואוכלין ושותין ושמחים. יודעין שהקב"ה עושה להן נסים!"</p> <p>ישנם סיפורי חז"ל רבים על הכרת העמים בחכמת התורה, כמו המעשה בשמעון בן שטח והמרגלית (דברים רבה פ"ג) ועוד.</p>
--	--	---	--	--

			<p>פס' ז-ח - לימוד על פה פס' לט – לימוד על פה</p>									
<p>מעמד הר סיני ועשרת הדברות (3-4)</p>	<p>ה</p> <p>א-כט: ברית חורב; עשרת הדיברות - חזרה כללית על הדברות</p> <p>ו-ט: "אנכי" מצוות עשה - האמונה בה'; "לא יהיה" - מצוות לא תעשה – עבודה זרה במחשבה ובמעשה.</p> <p>י: "לא תשא" - שבועת שווא, היא שבועת חינוך, שבועה סתמית (כגון להישבע בשם ה' על דבר שבלאו הכי גלוי לכל שכך הוא, או שידוע לכל שאיננו כך); ניתן להרחיב בחומרת השימוש בשם ה' לבטלה, ובצורך להימנע משימוש בלשונות של שבועה</p> <p>יא-יד: מצוות השבת – איתור מצוות השבת: "שמור.. "לא תעשה כל מלאכה" – איסור לעשות מלאכה מאבות המלאכה שהגדירו חז"ל. הטעם – וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.."</p> <p>טו: מצוות כיבוד אב ואם; ושכר המצווה "למען יִאָרִיֵן יְמֵיךָ וְלִמְעַן יִיטֵב לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לְךָ"</p> <p>טז-יז: המצוות שבין אדם לחבירו כבסיס לכלל חיובי האדם כלפי זולתו – שלא לפגוע בו בשום צורה בנפשו, בממונו, ובברית שבין איש לאשתו</p> <p>יח-כח: בקשת העם לשמוע את דברי ה' באמצעות משה; הקב"ה מצדיק את בקשת העם, משבח את רצונם לקרבת</p>	<p>פס' יא: "שמור" – שאלה ותשובה; המושג "זכור ושמור – בדיבור אחד"</p>	<p>עשרת הדברות מזמנים חזרה כללית על המצוות הכלולות בהן. לצורך כך ניתן להיעזר במתווה לחומש שמות.</p> <p>החזרה מהווה הזדמנות להשוואה. להשוואה יש ערך כאשר היא ממוקדת וכאשר היא מעמיקה את ההבנה בפסוקים. לדוגמה: השוואת איסור "לא תחמד" בין הפרשות. ההשוואה מלמדת כי בחומש דברים נוסף איסור "לא תתאָוּה". גם מבלי להיכנס לדין ההלכתי, הרחבת האיסור מאפשרת להרחיב בו ובטעמו - אי השלמה עם העובדה שיש רכוש איננו שלי ונסיון להשיגו מידי בעליו על ידי הכבדת דברים והפצרה, כדברי הרמב"ם (הלכות גזילה ואבידה פ"א הל' י-יא): "כל המתאווה ביתו או אשתו וכליו של חברו, וכל כיוצא בהן משאר דברים שאפשר לו לקנותן ממנו כיון שחשב בליבו היאך יקנה ממנו דבר זה ונפתה ליבו בדבר (ואף שלא הפציר בו בפועל, כבר) עבר בלא תעשה, שנאמר "לא תתאווה... התאווה מביאה לידי חימוד, והחימוד מביא לידי גזל: שאם לא רצו הבעלים למכור, אף על פי שהרבה להם בדמים והפציר בריעים-- יבוא לידי גזל..צא ולמד ממעשה אחאב ונבות".</p> <p>דוגמה נוספת: מצוות השבת</p> <table border="1" data-bbox="145 901 929 1141"> <thead> <tr> <th>דברים פרק ה</th> <th>שמות פרק כ</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>שמור את יום השבת לקדשו</td> <td>זכור את יום השבת לקדשו</td> <td>הציווי</td> </tr> <tr> <td>למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. וזכרת כי עבד היית במצרים ויוצאך ה' א-להיך משם</td> <td>כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ</td> <td>הטעם</td> </tr> </tbody> </table> <p>מהשוואת הציווי נמצאנו למדים כי למצוות שבת יש שני פנים: "עשה" - לייחד את היום השביעי בכבוד ובעונג ו"לא תעשה" – איסור עשיית מלאכה. התלמידים יכולים להעלות הלכות ופרטים הקשורים לזה ולזה.</p> <p>מהשוואת הטעם למדנו כי ישנם שני טעמים למצוות השבת: האחד – לקבוע בלבנו את החיים לאור האמונה בבריאת העולם, והשני - לקבוע בלבנו את ההכרה כי</p>	דברים פרק ה	שמות פרק כ		שמור את יום השבת לקדשו	זכור את יום השבת לקדשו	הציווי	למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. וזכרת כי עבד היית במצרים ויוצאך ה' א-להיך משם	כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ	הטעם
דברים פרק ה	שמות פרק כ											
שמור את יום השבת לקדשו	זכור את יום השבת לקדשו	הציווי										
למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. וזכרת כי עבד היית במצרים ויוצאך ה' א-להיך משם	כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ	הטעם										